STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE
Revista științifică a Universității de Stat din Moldova, 2026, nr. 3(193)

CZU: 347.91/.95:368.042:616-082 **https://doi.org/10.59295/sum3(193)2026_15**

EXAMINAREA ÎN PROCEDURA ÎN ORDONANȚĂ A PRETENȚIILOR PRIVIND NEACHITAREA PRIMELOR DE ASIGURARE OBLIGATORIE DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ

Ilona JOSANU,
Universitatea de Stat din Moldova

În acest articol autorul oferă o viziune de ansamblu asupra modului de examinare în procedura în ordonanță a pretențiilor privind neachitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală. În articol se atrage atenția asupra particularităților de determinare de către instanța de judecată a statutului de creditor și de debitor al obligației de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, circumstanțelor care trebuie să fie constatate de către judecător pentru admiterea acestei categorii de pretenții, precum și a documentelor care pot fi considerate de către judecător că confirmă, în mod cert și neechivoc, pretenția creditorului – condiție sine qua non pentru admiterea pretenției și emiterea ordonanței judecătorești.

Cuvinte-cheie: *pretenție, instanța de judecată, creditor, debitor, procedura în ordonanță, judecător, primă de asigurare obligatorie de asistență medicală.*

EXAMINATION WITHIN THE WRIT PROCEEDINGS OF THE CLAIMS REGARDING THE NON-PAYMENT OF MANDATORY MEDICAL ASSISTANCE INSURANCE PREMIUMS

In this article, the author provides an overview of the way of examination within the writ proceedings of the claims regarding the non-payment of the mandatory medical assistance insurance premiums. The article highlights the particularities of determining by the court the status of creditor and debtor of the obligation to pay the mandatory medical assistance insurance premiums, the circumstances that must be stated by the judge for the admission of this category of claims, and the documents that can be considered by the judge as confirming, in a certain and unequivocal way, the creditor's claim – a mandatory condition for admitting the claim and issuing the court order.

Keywords: *claim, court, creditor, debtor, writ proceedings, judge, mandatory medical assistance insurance premium.*

Introducere

Procedura în ordonanță reglementată de prevederile Capitolului XXXV al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova reprezintă una dintre cele mai pregnante expresii ale tendinței contemporane de eficientizare a procesului civil și reprezentând un mecanism procedural special destinat realizării accelerate a creanțelor bănești certe, lichide și exigibile.

Examinarea în procedura în ordonanță a pretențiilor privind neachitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală prezintă interes nu doar prin prisma determinării categoriilor de pretenții din cercul celor prevăzute la art. 345 al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, dar și a circumstanțelor pe care trebuie să le stabilească judecătorul în mod cert și neechivoc pentru a elibera ordonanța judecătorească.

Rezultate și discuții

Potrivit art. 345 lit. l) al Codului de procedură civilă a Republicii Moldova [1], pretențiile ce rezultă din neachitarea de către persoanele fizice a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pot fi examinate în ordinea procedurii în ordonanță. Părțile în procedura în ordonanță se numesc creditor și debitor.

Ținem să precizăm că procedura în ordonanță este o procedură simplificată și de alternativă procedurii contencioase clasice – în acțiune civilă, iar dreptul de a alege în care anume procedură a înainta pretențiile supra aparține doar creditorului obligației. Precizăm că creditorul, de altfel, dispune de dreptul de a se adresa în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată în procedura contencioasă generală – în acest caz, însă, conform prevederilor art. 276^2 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, dacă valoa-

rea cererii privind încasarea sumei băneşti ce rezultă din neachitarea de către persoanele fizice a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, nu va depăşi 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, această cerere se va examina în procedura în cazul cererilor cu valoare redusă, în ordinea stabilită de art. 276^2-276^4 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova.

Astfel, înaintarea pretenției în procedura în ordonanță, depinde exclusiv de alegerea creditorului, nici nu este una prealabilă adresării cererii de chemare în judecată în procedura contencioasă generală, iar dacă judecătorul va emite o încheiere de refuz de a primi cererea în procedura în ordonanță în baza temeiurilor expuse la art. 348 al Codului de procedură civilă a Republicii Moldova, acesta nu va constitui un impediment pentru creditor de a se adresa cu aceeași pretenție, pe aceleași temeiuri și contra aceluiași debitor în procedura în acțiune civilă.

Dacă creditorul obligației de plată a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală va opta pentru adresarea cu pretenția de neachitare a acestora în procedura în ordonanță, el urmează să țină cont de specificul procesual al examinării cauzelor în procedura în ordonanță. Or, regulile de examinare a cauzelor în procedura simplificată – procedura în ordonanță, sunt speciale față de cele de examinare a unei cauze în procedura contencioasă generală. Sediul materiei se află în Capitolul XXXV al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, dispozițiile căruia derogă semnificativ de ceea ce reprezintă o examinare a cauzei în procedura în acțiune civilă. O cauză ce va fi examinată în procedura în ordonanță nu va parcurge toate fazele și etapele unui proces civil clasic: nu va avea loc pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare, nici dezbaterile judiciare, nu va exista nici procesul-verbal al ședinței de judecată, iar cauza va fi examinată unipersonal de către judecător, fără citarea și prezența părților. Legiuitorul a prevăzut o singură excepție – cea expusă la art. 352 alin. (5) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța fiind în drept – dar nu și obligată – să citeze debitorul și creditorul în ședința de judecată, dacă consideră necesar ca părțile să se expună personal asupra obiecțiilor formulate de către debitor la pretențiile creditorului admise de către instanța de judecată.

Pentru încasarea, în procedura în ordonanță, a plăților datorate de către persoanele fizice a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, creditorul va trebui să prezinte instanței de judecată documente certe și incontestabile, din conținutul cărora judecătorul să-și formeze ferma convingere asupra dreptului indiscutabil și nelitigios al creditorului de a pretinde de la debitor plata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, precum și privind obligația certă, scadentă și exigibilă a debitorului de a achita aceste plăți creditorului.

Conform art. 344 alin. (1) al Codului de procedură civilă a Republicii Moldova, pretenția creditorului față de debitor, în procedura în ordonanță, poate fi probată doar prin documente (înscrisuri). Deși la art. 117 al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova sunt prevăzute mai multe mijloace de probă, în procedura în ordonanță sunt admisibile doar înscrisurile (documentele), iar în cazul în care creditorul nu dispune de documente certe și incontestabile prin care se confirmă pretenția sa față de debitor, judecătorul va emite o încheiere de refuz de a primi cererea în temeiul art. 348 alin. (2) lit. c) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, statuând că nu sunt prezentate documentele care confirmă pretenţia creditorului. Această încheiere nu poate fi atacată cu recurs.

O altă caracteristică a procedurii în ordonanță este caracterul ei nelitigios. Altfel spus, pentru adresarea cu o cerere de eliberare a ordonanței judecătorești în procedura în ordonanță, creditorul, prealabil adresării acesteia, va trebui să posede proba recunoașterii creanței din partea debitorului.

Mai mult ca atât, potrivit art. 346 alin. (1) al Codului de procedură civilă a Republicii Moldova,

cererea de eliberare a ordonanţei judecătoreşti se depune în instanţă doar după respectarea procedurii prealabile. Documentul ce confirmă recunoașterea creanței de către debitor va trebui să fie anexată de către creditor la cererea de eliberare a ordonanței judecătorești. În caz contrar, judecătorul va emite o încheiere de refuz de a primi cererea în temeiul art. 348 alin. (2) lit. e) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova – nerespectarea procedurii prealabile.

În acord cu prevederile art. 167 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, creditorul trebuie sa anexeze dovada de plată a taxei de stat și/sau a taxei de timbru. În conformitate cu dispozițiile art. 346 alin. (2) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, cererea de eliberare a or-

donanţei judecătoreşti se impune cu taxă de stat în mărimea stabilită pentru cererea de chemare în judecată în acţiune civilă, precum și cu taxă de timbru în mărimea prevăzută de Legea taxei de stat nr. 213/2023 [9]. Potrivit art. 2 alin. (4) din Legea taxei de stat nr. 213/2023, taxa de timbru constituie 200 lei, iar cuantumurile taxei de stat sunt expuse în anexa nr. 1 la această lege, fiind cuantificate în mărimea stabilită pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial.

Însă, dat fiind faptul că creditor în procedura în ordonanță privind pretenția indicată la art. 345 lit. l) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova poate fi doar Compania Națională de Asigurări în Medicină, sau – în cazul încadrării pretenției la art. 345 lit. i) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova – Serviciul Fiscal de Stat, aceste autorități vor fi scutite de plata taxei de timbru, întrucât legiuitorul a stabilit expres o derogare de la regula generală, indicând la art. 2 alin. (3) din Legea taxei de stat nr. 213/2023 că nu se percepe taxă de timbru de la autoritățile și instituțiile publice în acțiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul public național; și, totodată, în conformitate cu pct. 1.7 din Anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, atât Compania Națională de Asigurări în Medicină, cât și Serviciul Fiscal de Stat sunt scutite de taxa de stat.

După depunerea de către creditor a cererii de eliberare a ordonanței judecătorești, judecătorul o va verifica prin prisma temeiurilor indicate la art. 348 al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova (refuzul de a primi cererea). În cazul refuzului de a primi cererea, judecătorul va emite, în termen de 5 zile de la depunerea ei în judecată, o încheiere, care nu poate fi atacată cu recurs. Cum am menționat, refuzul de a primi cererea de eliberare a ordonanţei judecătoreşti nu împiedică creditorul să înainteze pretenţiile sale în procedură de examinare a acțiunii civile, iar, în acest caz, taxa de stat plătită de creditor se trece în contul taxei de înaintare a acţiunii civile.

Dacă judecătorul va constata că cererea nu corespunde cerințelor față de cuprinsul cererii indicate la art. 347 al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova ori dacă va constata că creditorul nu a achitat taxa de stat, judecătorul nu va da curs cererii, stabilind, printr-o încheiere, un termen de lichidare a neajunsurilor din cerere sau de plată a taxei de stat. Dacă, în conformitate cu indicaţiile judecătorului şi în termenul stabilit, creditorul va lichida neajunsurile depistate de către judecător, cererea va fi considerată depusă în ziua prezentării ei iniţiale în instanța judecată. În caz contrar, judecătorul va emite o încheiere de restituire a cererii, care poate fi atacată cu recurs.

Întrucât examinarea cererii în procedura în ordonanță are loc într-un mod mai accelerat, comparativ cu procedura contencioasă generală, ordonanţa judecătorească va fi eliberată de către judecător în termen de 5 zile de la data depunerii cererii în judecată. Până la eliberarea ordonanței judecătorești, judecătorul va examina cererea în fond – altfel spus, va stabili circumstanțele de fapt ale cauzei, va determina raporturile obligaționale între creditor și debitor și va aplica normele de drept necesare pentru emiterea soluției asupra cazului. Procedura în ordonanță este o excepție de la procedura judiciară clasică – judecătorul va examina cauza unipersonal, fără dezbateri judiciare, respectiv, fără ținere de proces-verbal și fără de citarea părților pentru a da explicații în fața instanței (art. 350 alin. (1) al Codului de procedură civilă din Republica Moldova).

Dacă judecătorul va constata dreptul incontestabil al creditorului privind încasarea sumelor bănești conform pretenției față de debitor de încasare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală neachitate, se va emite o ordonanță judecătorească. În acord cu prevederile legislației, ordonanța judecătorească este un act judecătoresc de dispoziție (art. 14 al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova), care, totodată, este și un act executoriu (art. 344 al. (2) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova). Pentru punerea în executare a ordonanței judecătorești nu se va emite un titlu executoriu, iar însemnările executorului judecătoresc privind executarea ordonanței judecătorești se vor face direct pe foaia acesteia.

Legislația procesuală civilă prevede un singur caz când instanța de judecată va elibera titlu executoriu la ordonanța judecătorească – în cazul încasării la bugetul de stat a taxei de stat de la debitor în temeiul ordonanţei judecătoreşti (art. 354 alin. (3) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova). În acest caz, instanţa judecătorească va certifica titlul executoriu cu sigiliul instanţei şi îl va expedia executorului judecătoresc în al cărui competenţă teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătoreşti, se află domiciliul sau sediul debitorului.

Pentru admiterea pretențiilor în procedura în ordonanță și, respectiv, emiterea ordonanței judecătorești, instanța de judecată, la soluționarea cauzei în fond, va trebui să stabilească un șir de circumstanțe, reglementate și condiționate de prevederile dreptului material aplicabil: dreptul creditorului de a solicita încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală neachitate de către persoanele fizice; obligația debitorului (persoanei fizice) de a achita primele de asigurare obligatorie de asistență medicală; exigibilitatea (scadența) plăților; respectarea de către creditor a procedurii prealabile anterior depunerii cererii de eliberare a ordonanței judecătorești; incontestabilitatea pretenției creditorului și prezentarea de către creditor a documentelor confirmative.

În procedura în ordonanță, calitatea de creditor cu drept de a depune pretenția privind încasarea de la persoanele fizice a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală neachitate, o va avea, după caz, Compania Națională de Asigurări în Medicină – privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă (art. 23 alin. (1) lit. d) al Legii finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014) [6]; sau, așa cum este prevăzut prin art.17 al Legii nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală [4] – Serviciul Fiscal de Stat, în cazul pretențiilor ce rezultă din neachitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în cotă procentuală la salariu şi la alte recompense sau a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală incluse în componenţa impozitului unic prevăzut de Legea nr. 77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informaţiei [5].

Calitatea de debitor în procedura în ordonanță vizând pretențiile indicate la art. 345 lit. l) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova o va avea persoana fizică, căreia incumbă, conform dreptului material, achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Conform principiului obligativității stabilit prin art. 5 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998 [3], asiguratului îi incumbă obligaţia de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală, drepturile de asigurări medicale se vor exercită corelativ cu îndeplinirea obligaţiilor sale.

Potrivit art. 4 alin. (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998, asiguratul este persoana fizică obligată prin lege să își asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi, sau Guvernul, pentru categoriile de persoane prevăzute la alin. (4) din art. 4 din aceeași lege. Asigurat pentru persoanele angajate (salariaţi) este însăși persoana angajată, inclusiv persoana fizică, alta decât cea angajată prin contract individual de muncă.

Guvernul are calitatea de asigurat pentru 13 categorii de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova şi aflate la evidenţa instituţiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin. (4) al art. 4 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998, cu excepţia persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual.

În acord cu art. 12 alin. (3) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998, Compania Națională de Asigurări în Medicină este obligată să realizeze, conform legii, asigurarea obligatorie de asistenţă medicală a cetăţenilor Republicii Moldova şi a străinilor prevăzuţi de Legea nr. 1585 din 27.02.1998 la art. 9.

Conform prevederilor normative supra, aparent, debitor în cazul înaintării pretenției în temeiul art. 345 lit. l) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, ar trebui să fie asiguratul. Însă conform prevederilor normative actuale, nu întotdeauna asiguratul va fi și persoana care are obligația de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală – în unele cazuri, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală se vor reține din veniturile asiguratului, însă obligația de achitare va fi pusă în sarcina altor persoane, nu a asiguratului – de ex., în cazul persoanelor angajate în câmpul muncii, calculul și transferul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală se va efectua de către angajator. În speță, potrivit art. 4 alin. (1) al Legii nr. 321 din 29.12.2025 fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2026 [7], cota procentuală a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală este stabilită în mărime de 9%, iar potrivit alin. (2) din art. 5 a Legii nr.1585 din 27.02.1998, asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor angajate se efectuează, începând cu anul 2021, din contul mijloacelor salariaților. Totodată, conform art. 12 al Legii nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a pri-

melor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală [4], entitățile, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, inclusiv cele finanţate din bugetul public naţional, sunt obligate, până la data de 25 a lunii următoare celei de gestiune în care au fost efectuate plăţile, să vireze la contul Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în volum deplin, calculate pentru persoanele angajate. Prin urmare, calitatea de debitor în procedura în ordonanță, în cazul pretențiilor ce rezultă din neachitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală din contul persoanelor angajate, o va avea anume angajatorul persoanei respective.

Însă, dat fiind că majoritatea angajatorilor dețin statut de persoană juridică, pretenția privind încasarea sumelor bănești ce rezultă din neachitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nu va putea fi depusă instanței în temeiul art. 345 lit. l) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, întrucât la acest temei este prevăzut expres debitorul – care poate fi doar persoană fizică. În asemenea cazuri, legislația procesuală civilă pune la dispoziția creditorului un alt temei de adresare a cererii de eliberare a ordonanței judecătorești – cel prevăzut la art. 345 lit. i) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova – când pretenția rezultă din restanțele aferente obligațiilor fiscale în conformitate cu prevederile Codului fiscal al Republicii Moldova [2], întrucât conform art. 129 alin. (6) al Codului fiscal al Republicii Moldova, primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală reprezintă obligaţie fiscală.

În cazul persoanelor fizice care se asigură în mod individual, indicate în Anexa nr. 2 la Legea nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, debitor al obligației de achitare va fi însăși persoana fizică respectivă (de ex., persoanele fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, proprietari ai terenurilor cu destinaţie agricolă; fondatorii de întreprinderi individuale; persoanele fizice care desfăşoară activităţi independente în domeniul comerţului cu amănuntul (cu excepţia comerţului cu mărfuri supuse accizelor), mediatorii, notarii, avocaţii, executorii judecătoreşti, experţii judiciari care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpreţii, traducătorii etc.), pretenția va putea fi depusă în temeiul art. 345 lit. l) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova

Conform art. 22 al Legii nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual sunt obligate să achite integral o primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în termen de până la data de 31 martie a anului de gestiune. Cuantumul primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă este stabilit la art. 4 al Legii nr. 321 din 29.12.2025 fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2026, fiind unul diferențiat, în funcție de categoria de persoane.

Prin urmare, instanța de judecată, la soluționarea în fond a cauzei în procedura în ordonanță, va trebui să determine inclusiv dacă pretenția înaintată de către creditor este exigibilă sau nu – de exemplu, scadența plății primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, pentru persoanele care se asigură în mod individual, va surveni doar după 31 martie a anului respectiv de gestiune – fapt, de care instanța de judecată urmează să țină cont la analiza admisibilității pretenției creditorului.

Considerăm că documentele ce vor confirma pretenția creditorului pot fi: (i) calculul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală neachitate de către debitor, cu indicarea termenului de scadență; în cazul cuantumului procentual al primelor – creditorul va trebui să indice scadența fiecărei prime de asigurare obligatorie de asistență medicală; (ii) extrasul din contul Trezoreriei de Stat, cu indicarea codului conform Clasificatorului codurilor economice de încasări ale fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală, prin care se confirmă ultima plată sau lipsa plăților datorate de către debitor conform legislației; (iii) pretenția înaintată debitorului privind neachitarea primelor de asistență medicală datorate, cu dovada recepționării acesteia; (iv) după caz, răspunsul debitorului la pretenție prin care acesta recunoaște pretenția ca atare, dar atestă imposibilitatea de achitare a sumelor datorate (de ex., din lipsă de mijloace bănești) sau lipsa răspunsului debitorului.

Judecătorul va trebui să acorde o atenție aparte în cazul pretenției de neachitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală înaintate față de debitorul – rezident al parcului pentru tehnologia informației. Or, conform art. 5 alin. (2^1) și art. 17 alin. (5^1) al Legii nr. 1585 din 27.02.1998 cu privire la

asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, veniturile salariale obținute de angajații rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației, în baza legislației muncii și actelor normative ce conțin norme ale dreptului muncii, nu constituie obiect al impunerii cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală. Achitarea primelor pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală a angajaților rezidenților parcurilor pentru tehnologia informației se face din contul impozitului unic achitat de rezidenți conform Legii nr. 77 din 21.04.2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației și Capitolul 1 Titlul X din Codul fiscal, repartizate la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală.

În acord cu prevederile art. 373 alin. (2) al Codului fiscal al Republicii Moldova, rezidenții parcurilor pentru tehnologia informaţiei lunar, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune, achită impozitul unic integral la bugetul de stat, la contul trezorerial conform codului IBAN corespunzător sediului acestora, generat de Ministerul Finanţelor în acest scop. Potrivit pct.1.14. din Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 149 din 29.12.2025 Cu privire la modul de achitare şi evidență a plăților la bugetul public naţional prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2026 [10], încasările de la impozitul unic perceput de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației, conform Legii nr. 77 din 21.04.2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației, se efectuează la bugetul de stat cu defalcarea ulterioară a cotei părți la fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, conform normativelor stabilite la art.14 al Legii nominalizate – și anume constituind 15,4%.

În concluzie, calitatea de creditor în cazul cererii de eliberare a ordonanței judecătorești în temeiul art. 345 lit. l) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova înaintate contra debitorului care are calitatea de rezident al parcului pentru tehnologia informației, o va avea Serviciul Fiscal de Stat, iar debitor va fi doar persoana juridică sau persoana fizică care deține statutul de rezident al parcului pentru tehnologia informației. Prin urmare, în speță, pentru confirmarea pretenției, creditorul va prezenta instanței de judecată următoarele documente: (i) calculul primei de asigurare obligatorie de asistență medicală neachitate de către debitor: pentru veniturile salariale ale persoanelor angajate cu contract individual de muncă aceasta va constitui 15,4% din impozitul unic ce urma să fie achitat de către rezidentul parcului pentru tehnologia informației; iar pentru alte venituri ale angajaților și/sau ale persoanelor fizice, altele decât cele angajate prin contract individual de muncă – creditorul va efectua calculul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în modul general stabilit, în cuantum procentual. În ambele cazuri, creditorul va indica scadența plăților; (ii) extrasul din Registrul de evidență a rezidenţilor parcului pentru tehnologia informației și copia după certificatul de rezident al parcului pentru tehnologia informației; (iii) extrasul din contul Trezoreriei de Stat, cu indicarea codului conform Clasificatorului codurilor economice de încasări ale fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală, prin care se confirmă ultima plată sau lipsa plăților datorate de către debitor conform legislației; (iv) pretenția prealabilă înaintată debitorului privind neachitarea primelor de asistență medicală datorate; (v) răspunsul debitorului prin care acesta recunoaște pretenția, sau, după caz, lipsa răspunsului debitorului în termenul stabilit.

În continuare, indicăm că prezintă particularități și determinarea calității de debitor în procedura în ordonanță a persoanelor fizice străine.

În general, persoanele străine pot beneficia de asigurare obligatorie de asistență medicală, dacă îndeplinesc cerințele de asigurare prevăzute de legislația națională, însă străinii angajați în condițiile art. 43^{17} din Legea nr. 200 din 16.07. 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova [8], pe perioada corespunderii acestor condiții, nu au obligația asigurării obligatorii de asistență medicală.

Respectiv, în cazul înaintării pretenției în temeiul art. 345 lit. l) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, judecătorul urmează să emită o încheiere de refuz de a primi cererea în temeiul art. 348 alin. (2) lit. b) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova – debitorul este în afara jurisdicției instanțelor judecătoreşti ale Republicii Moldova.

Totodată, ținem să menționăm că în procedura în ordonanță se poate cere nu doar încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, dar și a penalităților ca urmare a neachitării acestora. Astfel, potrivit art. 14 al Legii nr. 1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, pentru neplata, în termenul stabilit de legislaţie, a primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, asiguratul plăteşte o penalitate, calculată în conformitate cu legislaţia, pentru perioada care începe după

scadenţa primei de asigurare şi se încheie în ziua plăţii efective a acesteia. Conform art. 30 al Legii nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei penalităţi, cuantumul căreia este determinat conform prevederilor Codului fiscal al Republicii Moldova și calculată din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere. Precizăm însă că aceste penalități vor putea fi încasate în procedura în ordonanță, doar dacă va exista un calcul separat al penalităților, recunoscut în prealabil de către debitor, iar suma penalităților nu va putea fi recalculată la data emiterii ordonanței judecătorești.

Conform regulilor procedurii în ordonanță descrise în Capitolul XXXV al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, în caz de admitere a pretențiilor creditorului, judecătorul va emite ordonanța judecătorească, copia de pe care o va expedia debitorului cel târziu a doua zi, printr-o scrisoare recomandată cu recipisă. În decursul a 10 zile de la primirea copiei de pe ordonanţă, debitorul este în drept să înainteze, prin intermediul oricăror mijloace de comunicare ce asigură veridicitatea obiecţiilor şi primirea lor la timp, în instanţa care a eliberat ordonanţa, obiecţiile sale motivate împotriva pretenţiilor admise, anexând probele ce le confirmă. În acest context, specificăm că, ținând cont de specificul procedurii în ordonanță, debitorul va putea anexa doar documentele (înscrisurile) ce confirmă proba contrarie pretențiilor creditorului, iar obiecțiile sale în mod obligatoriu trebuie să se refere anume la fondul cauzei.

Dacă debitorul nu va depune obiecții în termenul stipulat la art. 352 alin. (2) al Codului de procedură civilă al Republicii Moldova sau dacă debitorul va depune în instanță o scrisoare prin care confirmă că este de acord cu pretențiile creditorului, judecătorul va elibera creditorului al doilea exemplar de ordonanţă judecătorească, certificându-l cu sigiliul instanței. Astfel, ordonanța judecătorească, la expirarea termenului indicat, va deveni executorie cu drept de executare imediată.

Dacă însă debitorul va depune obiecții, judecătorul, în termen de 5 zile de la data depunerii acestora, va dispune, prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac, admiterea obiecţiilor debitorului, dacă acestea sunt temeinice şi veridice, şi anularea ordonanţei.

În cazul în care obiecţiile debitorului nu se referă la fondul cauzei, judecătorul va emite o încheiere despre refuzul de anulare a ordonanţei, care poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile.

Concluzii

În baza analizei efectuate, afirmăm că procedura în ordonanță reprezintă o posibilitate simplificată, rapidă și eficientă de încasare a plăților datorate de către subiecții vizați – persoane fizice sau juridice, conform dreptului material, sub forma de prime de asigurare obligatorie de asistenţă medicală. În concluzie, afirmăm că procedura în ordonanță reprezintă o alternativă viabilă atât procedurii contencioase clasice, întrucât presupune implicare minimă ca timp și efort din partea părților, nu este îngreunată de un șir de formalități procedurale, cât și procedurii în cazul cererilor cu valoare redusă, întrucât valoarea pretenției ce poate fi încasată prin intermediul procedurii în ordonanță nu este limitată la 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei și, raportată la ambele tipuri de proceduri judiciare supra, procedura în ordonanță se realizează în termeni mult mai scurți, ceea ce garantează o apărare efectivă rapidă drepturilor subiective civile încălcate.

Bibliografie:

1. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225 din 30.05.2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 285-294 din 03.08.2018.
2. Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 62 din 18.09.1997.
3. Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 38/39 din 30.04.1998.
4. Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593 din 26.12.2002. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 18-19 din 08.02.2003.
5. Legea cu privire la parcurile pentru tehnologia informaţiei nr. 77 din 21.04.2016. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 157-162 din 10.06.2016.

6. Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 223-230 din 08.08.2014.
7. Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2026 nr. 321 din 29.12.2025. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 659-661* din 31.12.2025.
8. Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 179-181 din 24.09.2010.
9. Legea taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 306-309 din 11-08-2023.
10. Ordinul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova nr. 149 din 29.12.2025 Cu privire la modul de achitare şi evidență a plăților la bugetul public naţional prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2026. *În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 659-661* din *31.12.2025.*

Date despre autor:
Ilona JOSANU, doctor în drept, lector universitar, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0009-0009-4682-6709
E-mail: ilonajosanu@yahoo.ca

Prezentat: 23.02.2026
Recenzat: 19.03.2026
Acceptat spre publicare: 20.05.2026